

# מעריך סדנא

## סוגיות בתיקון עולם

### יעדים

סדנא זו מעלה מס' סוגיות וקונפליקטים בתחום 'תיקון עולם'. הדיון בסוגיות אלו, יאפשרו זיקוק של התהליך החינוכי שיש להוביל כאשר מבקשים להצמיח חניכים מתקני עולם.

### רשימת ציוד והיערכות מקדימה נדרשת

- דף מקורות

### מתווה הסדנא

סדנא זו מבוססת על לימוד מקורות, דיון וחשיבה יישומית. ניתן לקיים את הלימוד באופן מונחה בפורמט קבוצתי או לחילופין לייצר משבצת זמן לחברות/חבורות למידה.

מומלץ לדרבן את המשתתפים לדון בטקסטים גם כאנשים פרטיים ולא רק כמחנכים. (כלומר, איפה הם כאנשים פוגשים את המציאות שמתוארת בטקסט, עד כמה הם כאנשים מזדהים/לא מסכימים עם הנכתב...). בשלב מתקדם יותר יש להעביר את הדיון להיבט החינוכי-פרקטי מול החניכים.

### סוגיה א: "מתי אני ערב ומתי אני לא מתערב"

נפתח בדיון לגבי היכולת שלנו כאנשים להיות כל הזמן ערים ועדים לעוולות חברתיות ולעולם שחיצוני לנו – נבחן מתי אנחנו כאנשים מחליטים לכבות 'ראדרים' ולהתכנס פנימה; מה גורם לנו לצפות במהדורות חדשות בטלוויזיה (או בכלל לכבות אותן) בשוויון נפש; איזה כתבות עיתון גורמות לנו לתזוזה בכסא ואיזה לא; איזה כתבות יגרמו לנו ממש לקום ולעשות מעשה אקטיבי בכדי לשנות את המצב.

- מתי אנחנו אדישים ומתי אנחנו אקטיביים? למה זה קורה לנו?
- מה המנגנונים האישיים האנושיים שגורמים לנו לשמוע משהו ולהחליט שאנחנו לא מתערבים?
- האם אנחנו מרגישים שהחברה שלנו "מתערבת" ומגלה "ערבות הדדית" בצורה מספקת?
- האם אנחנו מרגישים שאנחנו בקהילת החינוך מטפחים חניכים שהם כאלה שמסוגלים לראות את האחר ולצאת לעזור? מה מונע מהם להיות יותר אקטיביים? האם זה עניין של גיל?
- האם יש אנשים שמותר להם להמשיך במסלול חייהם ואחרים שצריכים להזדעזע?

## סוגיה ב: "מה קודם למה – תיקון הלב או תיקון עולם"

הטקסטים מציגים גישות שונות לסוגיה זו.

- סיפור הזגג – מה לדעתכם התהליך הנכון לגדילתו של האדם – פתיחת חלונות (מפגש ויציאה אל האחר) או הצבת מראות (התבוננות פנימית ועבודת המידות)?
  - למה "עני" פטור? האם זה בכלל חוסר יכולת כלכלית או חוסר מסוגלות נפשית לזהות מצוקות אחרות?
  - האם היכולת לתת צדקה ולעשות צדק – תלויים בגיל או שתמיד צריך לדרוש מאדם להיות גם מתקן עולם? מה לגבי החניכים שלנו?
  - על מה אנחנו כמחנכים על מה הוא שם יותר משקל? על תיקון הלב או על תיקון עולם?
- תפיסת "דרך כפר" מאמינה כי תהליך צמיחתו של כל אדם (ובפרט של חניך) מחייב תהליכים מקבילים של תיקון הלב ותיקון עולם וכי 2 תהליכים אלו אינסופיים ומשפיעים זה על זה.

## סוגיה ג: מה עדיף – תיקון עולם 'חד-פעמי ומרשים' או 'רב-פעמי אך מצומצם'?

סוגיה תלמודית מעניינת שבוחנת מה עדיף – נתינת 1000 ש"ב באופן מרוכז לעני אחד, או נתינת 1000 שקלים ל-1000 עניים שונים (מטבע לכל אחד). ניתן כמובן לעסוק בסוגיה הזו מעיניו של העני הנזקק (מה יעיל יותר עבורו? למי זה הכי עוזר?) אך אנו נבחר לעסוק בסוגיה זו בהיבט החינוכי – מה נכון בתהליך החינוכי – לייצר פעילות חד-פעמית שתשאיר רושם עז אצל החניכים או לייצר שגרה של פעולות יותר קטנות שירגילו את החניכים ויהפכו לחלק טבעי בהתנהלותם.